

25 מרץ, 2020

לכבוד

איגוד קציני בטיחות מקצועיים בתעבורה

הנדון: הבהרות ביחס לתשובת משרד התחבורה מיום 25.3.2020

סימוכין: מכתבי מיום 17.3.2020; חוות דעתי מיום 23.3.2020; תשובת משרד התחבורה מיום 25.3.2020

לבקשת מרשתי, איגוד קציני בטיחות מקצועיים בתעבורה, עמותה רשומה כחוק ללא מטרת רווח המשמשת כארגון היציג היחיד של מרבית קציני הבטיחות בישראל (להלן: "האיגוד"), להלן הבהרותיי בעניין שבנדון:

1. ביום 25.3.2020 הופצה תשובת משרד התחבורה במענה למכתבי מיום 17.3.2020 ולחוות דעתי מיום 23.3.2020. להבנתי, תשובה זו הופצה בקרב קציני הבטיחות והאמור בה, כמו גם אופן ניסוחה, יצרו אי הבנות והעלו שאלות - ומכאן הבהרותיי.

2. יאמר מיד - תשובת משרד התחבורה שבנדון אינה גורעת מהעמדה שהבעתי במסגרת חוות דעתי מיום 23.3.2020 (להלן: "חוות הדעת"). למעשה, מצאתי בתשובת משרד התחבורה תימוכין לאמור בחוות הדעת.

3. כך לדוגמא, בסעיף 3 לתשובתו ציין משרד התחבורה: "קציני הבטיחות צריכים לעקוב אחר ההוראות המתפרסמות בתקשורת לעניין התייצבותם בעבודה, זאת בשים לב לחובתם המקצועית בשמירה על הבטיחות בדרכים, כדי להבטיח כי לא יסעו על הכביש כלי רכב או נהגים העלולים לסכן את בטיחות משתמשי הדרך". ; ובסעיף 4 הוסיף: "למען הסר ספק יובהר כי אין באמור בכדי לגרוע מחובות קצין הבטיחות ובעל המפעל לפי התקנות להמשיך ולוודא ולהבטיח את תקינות כלי הרכב וכשירות הנהגים".

4. להשלמת התמונה ועל מנת לעשות סדר בדברים, אפרט תחילה את עמדות משרד התחבורה מהימים האחרונים:

א. ביום 14.3.2020 התבצעה פניה מטעם יו"ר האיגוד מר סודאי אל הגב' דלית רגב, מנהלת אגף פיקוח ובקרת רכב במשרד התחבורה (להלן: "הגב' רגב"), בדרישה לקבלת הנחיות על רקע המצב השורר. להלן תמצית תשובת הגב' רגב: "משרד התחבורה אינו מעסיקם של קציני הבטיחות, ומשכך אין בסמכותו להורות על סדרי עבודתם". (להלן: "תשובת הגב' רגב");

ב. תשובת הגב' רגב העלתה תמיהה (לשון עדינה ביותר), וזאת בין היתר על רקע הוראות תקנות 587 - 587ד לתקנות התעבורה¹ ועל כן, ביום 17.3.2020 נשלח מכתבי שבסימוכין, שוב בדרישה לקבלת הנחיות והסברים ועל רקע המצב המשפטי הנכון כאמור.

¹ לאור השיבות, הן הוראות תקנות 587 - 587ד לתקנות התעבורה (בהתאמה): "הרשות רשאית להורות לבעל מפעל או לקצין בטיחות כל הוראה שיש בה לדעתה צורך לקיום סדרי הבטיחות במפעל לפי הוראות חלק זה". ; (ב) בעל מפעל או קצין בטיחות שקיבל הוראה כאמור בתקנת משנה (א) חייב למלא אחריה. (ג) הרשות רשאית להזמין בכל עת בעל מפעל או קצין בטיחות להתייצב בפניה במקום ובמועד הנקובים בהזמנה לשם בירור כל עניין לפי חלק זה, כפי שיפורט בהזמנה. ; (א) הרשות רשאית לפטור מהוראות חלק זה כולן או מקצתן באופן כללי או למקרה מסוים".

ג. בהמשך לכך, ביום 23.3.2020 פרסם מר ישעיהו אברהם, מנהל גף קציני הבטיחות במשרד התחבורה, "פטור זמני" (להלן: "תשובת מר אברהם") שעניינו בהארכת מועדי ביצוע החובות המפורטות בתקנות 585(א) 14-15 לתקנות התעבורה, התשכ"א - 1961 (להלן: "תקנות התעבורה"). מיותר לציין, כי תשובת מר אברהם עומדת בסתירה לתשובת הגב' רגב כאמור ;

ד. אלא שלאחר וחרף כל זאת, במכתבו האחרון של משרד התחבורה מיום 25.3.2020 (סעיף 3), הפעם מטעם סמנכ"ל המשרד מר אבנר פלור (להלן: "תשובת מר פלור"), לכאורה ניתן גיבוי לעמדת הגב' רגב שבסעיף א' לעיל תוך שצוין: "כפי שהובהר במענה שניתן על ידי דלית רגב.. משרדנו אינו הגורם האמור להידרש לסוגיית העסקה של אותם קציני בטיחות ואין בסמכות משרדנו להורות בנושא התייצבותו או אי התייצבותו של קצין הבטיחות במפעל..".

5. משרד אחד, שלושה גורמים, שלוש עמדות אך המציאות אחת ולדידי היא זו :

א. חובת העסקת קצין הבטיחות במקרים המחויבים בדין נותרה כשהייתה והיא כפופה להנחיות הגורמים המתאימים - כך לדוגמה, ברור שבמצב של סגר (ככל שיהיה) על קצין הבטיחות לפעול בהתאם, אולם אין בכך להצדיק פיטוריו לאלתר או הוצאתו לחופשה ללא תשלום, שכן סדרי הבטיחות חייבים להמשיך להישמר ולקצין הבטיחות וכן לבעל המפעל אחריות לכך, כאמור בהרחבה בחוות הדעת.

ב. למשרד התחבורה הסמכות הרחבה להורות על "סדרי עבודתם" של קציני הבטיחות - כך משרד התחבורה עשה בעבר ולאורך שנים, וכך משרד התחבורה עשה שעה שפרסם את "הפטור הזמני". אגדיל ואציון, כי לראייתי ולהבנתי למשרד התחבורה החובה להורות על סדרי עבודה, ככלל ובימים אלו בפרט, וטוב היה עושה משרד התחבורה אילו היה פועל להבהיר זאת במפורש, חלף הניסיון הסתמי לגבות את דברי הגב' רגב.

ג. תשומת הלב שהאמור בתשובת הגב' רגב שבסעיף 2א' לעיל, אינו זהה לתשובת מר פלור שפורטה בסעיף 2ג' לעיל - כך, שעה שהגב' רגב עשתה שימוש במילים "סדרי עבודתם", בתשובה האחרונה ניתנה התייחסות ל"סוגיית העסקה".

מדובר בשני נושאים שונים ונפרדים והאחרון שבהם ממילא אינו מושא פנייתנו כעת. עם זאת, כיוון שהעניין כבר עלה, אבהיר שלמשרד התחבורה סמכויות גם בנוגע לסוגיית העסקה - ועל כך יורחב בעת הנכונה.

6. בהזדמנות זאת, טוב יעשה משרד התחבורה אילו ידבר בקול אחד, ברור ונטול חלקויות לשון, ויזכור כי קציני הבטיחות הם זרועו הארוכה והחשובה.

בכבוד רב ובברכה,
ניסים עזרן, עו"ד
עזרן, שטרול ושות'

העתיקים:

מר אבנר פלור, סמנכ"ל בכיר תנועה, בדוא"ל: flora@mot.gov.il
נצי"מ מר נועם בגיינסקי, רמ"ד תאונות דרכים, בדוא"ל: atanaccident@police.gov.il
מר ישעיהו אברהם, ראש תחום קציני בטיחות, בדוא"ל: avrahamye@mot.gov.il
עו"ד ספיר דדון, יועמ"ש, בדוא"ל: dadonsa@mot.gov.il
הגב' דלית רגב, ראש אגף א', בדוא"ל: regevd@mot.gov.il